

TEIJO LIEDES

PIKKUNIITYNTIE 106

91100

II

VALTUUSTOALOITE

27. TAMMIKUUTA 2025

IIN KUNNANVALTUUSTO

Esitän, että Iin kunta suojelisi Iin Kirkkosaarella omistamansa maa-alueen metsät kaikenlaisilta hakkuu- ja maanmuokkaustoimenpiteiltä saaren itäpäästä saaren ylittävään sähkölinjaan saakka. Samalla tulee selvittää yhdessä toisen maanomistajan kanssa Kirkko- ja Leppisaaren väliin maankohoamisen myötä muodostuneen kosteikon luontoarvot ja mahdollisuudet suojella alue.

Perustelut:

Kirkkosaari on ainoa Iijoen saari mereltä Raasakkaan saakka, joka on säästynyt pääosiltaan rakentamattomana. Saarella näkyy jonkin verran ihmisen toiminnan jälkiä, mutta se on säästynyt esim. maanmuokkaukselta osin sen takia, että siellä on sijainnut aikoinaan jonkinlainen kirkko ja se on kaavoituksessa siten säästynyt rakentamiselta kulttuurihistoriallisista syistä. Voimassa oleva osayleiskaava ei kuitenkaan estä metsähakkuita saarella. Kirkkosaari on luontohelmi keskellä Iitä ja se on turvapaikka, joskin pieni mutta tärkeä, monille vanhan metsän kasvi- ja eläinlajeille.

Suojeluvaihtoehdot tulee selvittää 30.09.2025 mennessä.

Teijo Liedes

kunnanvaltuutettu (vas.)

Liitteenä Luontoliiton Metsäryhmän vapaaehtoisen metsäkartoittajan Anni Mannisen raportti 30.09.2025⁴ tekemältämme pienimuotiselta kartoitusretkeltä.

Pienimuotoinen kartoitusretki Iin Kirkkosaareen 30.9.2024

Kirkkosaari on hieno, lähes luonnontilainen saari. Pieniä hakkuun jälkiä löytyy, joitakin vuosikymmeniä vanhoja kantoja pienimuotoisista kotitarvehakkuista. Rannat ovat hienoja ja reheviä, näitä kannattaisi inventoida kesäaikaan että mitä lajistoa löytyy. Maalahopuuta melko vähän, jonkun verran pystykeloja. Saaren puusto on sekapuustoista ja mukavan erirakenteista, eli metsässä on sekä nuorempia että vanhempia puita. Myös muutamia järeitä raitoja ja haapoja, joilla on suuri merkitys metsän monimuotoisuudelle. Saarien umpeenkasvanut väli on mielenkiintoinen, täältäkin lajistoa kannattaisi tutkia tarkemmin.

Kuulohavainto hömötiaisesta (erittäin uhanalainen, EN). Saaren lahoppupökkelöt ovat korvaamattoman tärkeitä hömötiaisille pesinnän onnistumiseksi. Saaren länsipuolella järeää männikköä ja upeita vanhoja kuusia, myös paljon koivulahoa ja rehevää kasvillisuutta. Havainto myös varjoneulajäkälästä, joka on vanhan metsän indikaattorijäkälä, koivun pystykelolla sekä luontoarvolaji levykäävästä. Muutamasta männyn pystykelosta löytyi silmälläpidettävä männynnuppijäkälä.

Pesimälinnustoa olisi hyvä kartoittaa ensi kesänä, samoin kuin kasvillisuutta.

Kirkkosaari tulisi ehdottomasti suojella, onhan Suomi EU:n biodiversiteettistrategiassa sitoutunut suojelemaan vanhat (kuten Kirkkosaari) ja luonnontilaiset metsänsä. Lisäksi Suomi on sitoutunut pysäyttämään luontokadon vuoteen 2030 mennessä. EU:n biodiversiteettistrategia tavoittelee 30 prosentin suojeltua pinta-alaa niin maa- kuin merialueilla, tästä 10 prosenttia olisi tiukkaa suojelua. Suomen Luontopaneeli (<https://luontopaneeli.fi/ajankohtaista/luontopaneelin-selvitys-eun-biodiversiteettistrategian-tavoitteet-tarkoittavat-merkittavaa-metsien-lisasuojelua-suomessa/>) ehdottaa kaikkein jäljellä olevien vanhojen ja luonnontilaisten metsien tiukkaa suojelua. Tämän lisäksi suojeluun tulisi vielä maakuntakohtaisesti 10 prosenttia metsäpinta-alasta siten, että suojelutoimet aloitetaan vanhimmista metsistä. Metsälajiston uhanalaistuesssa kovaa vauhtia, olisi Kirkkosaaren suojelulla elintärkeä merkitys saareissa asustavalle lajistolle hömötiaisesta kääpiin.

Anni Manninen, vapaaehtoinen metsäkartoittaja Luontoliiton Metsäryhmästä

Ohessa muutamia kuvia saaresta.

Kuusenkäpä (*Phellinus chrysoloma*) LC eli elinvoimainen

Levykäpä (*Phellinus laevigatus*) LC, luontoarvolaji

